

reeds op bladz. 18 en 19 door de Regering in overweging was gegeven. Het verschil in de slotwoorden (in plaats van: »onverminderd het regt tot terugvordering van zaken, die verloren of gestolen zijn" wordt nu gelezen: »onverminderd het regt tot terugvordering van hem, die de zaak verloren heeft, of aan wien zij is ontstolen") betreft geen beginsel en dient slechts ter verduidelijking. Eindelijk zij opgemerkt, dat uit de zinsnede: »kan aan den schuldeischer, die haar ter goeder trouw in pand heeft genomen" de woorden: *ter goeder trouw* zijn vervallen, ten einde niet te treden in zijdelingsche uitlegging van het eerste lid van art. 2014, dat evenmin tusschen bezit ter goeder en ter kwader trouw onderscheid maakt.

ARTIKEL 1198 *bis*. Zie boven ad art. 1198, alinea 1.

ARTIKEL 1199, alinea 1. Aan het voorstel der Commissie, om bij te voegen, dat ook van de toestemming des pandgevers schriftelijk bewijs kon worden verlangd, werd door den Minister gevolg gegeven.

Alinea 2 en 3. Deze bepalingen vonden bij de Commissie bedenking. De pandhouder heeft uit den aard der zaak de verplichting om als goed huisvader te beheeren en dus de regten van een gevolmagtigde tot beheer. Eene volmagt om te veralieneren, anders dan als schuldeischer, die executeert, heeft hij niet. En evenmin om den schuldenaar persoonlijk te vertegenwoordigen, bijv. op vergaderingen van aandeelhouders. Waarom dan dit voorschrift?

De Minister volhardde echter bij het gevoelen, dat de wet wel degelijk moest beslissen, in hoever de pandhouder den pandgever als diens regten uitoefenende vertegenwoordigt; dat zij van die vertegenwoordiging alleen het regt van alienatie behoorde uit te sluiten, aan partijen overlatende om, zoo deze het regt des pandhouders in dit opzigt verder willen beperken, dit te doen bij beding. Zonder dergelijke bepaling als hier werd voorgesteld, bleef steeds de vraag welke bij *pignus nominis* de regten des pandhouders waren, onbeslist.

In alinea 3 zag de Commissie eene overbodige uitdrukking der algemeen erkende rechtswaarheid: *nemo plus iuris in alium transferre potest, quam ipse habet*. De Minister merkte hiertegen op, dat het Burgerlijk Wetboek niet zoo zeer bedoelt regt te scheppen, als wel aan het bestaande regt uitdrukking te geven. In het belang der duidelijkheid wenschte hij ook deze bepaling te handhaven.

ARTIKEL 1200. Naar aanleiding van de bedenkingen tegen de drie laatste alinea's van het artikel, zoo als het voorkwam in het »Gewijzigd Ontwerp van Wet" (n°. 3 der stukken), heeft de Regering zich met de weglating dier alinea's vereenigd. Zie boven bl. 22.

ARTIKEL 1201, alinea 1. De Regering stelt hier voor, dat de magtiging tot het te gelde maken van het pand, de zogenoemde *procuratio in rem suam*, stilzwijgend worde aangenomen, indien zij niet uitdrukkelijk is uitgesloten. De meerderheid der Commissie kon zich hiermede moeilijk vereenigen. In geene enkele buitenlandsche wetgeving komt dergelijke bepaling, die het beginsel van eigen rigting huldigt, voor. Het antwoord was, dat het beroep op de vreemde wetgevingen niet afdoende is, en de bepaling, zoo als zij thans werd voorgedragen, moet beschouwd worden als het gevolg van het vervallen van het geschrift als formeel vereischte voor de vestiging van het pandregt. Indien de bepaling niet werd aangenomen, zou men het vereischte van geschrift feitelijk weér in het leven doen treden en de door dit wets-ontwerp bedoelde vereenvoudiging niet worden bereikt. Ook beriep zich de Minister op het oordeel der sectien over dit punt bij het eerste onderzoek, op blz. 11 van het Verslag (Zitting 1872—1873. 109. Stuk n°. 4). Daar de minderheid der Commissie in het bezwaar niet deelde, heeft de meerderheid gemeend er niet op te moeten aandringen, op grond dat het beding, door de wet geoorloofd verklaard, toch bestendig gebruikelijk worden zou, even als dat van art. 1223 Burgerlijk Wetboek, gelijk door den Minister niet zonder reden werd herinnerd, in alle acten van hypotheekstelling geregeld wordt opgenomen.

Alinea 2 stemt nagenoeg overeen met de op blz. 24 door de Regering in overweging gegeven lezing. Alleenlijk werd naar aanleiding der bespreking de redactie nog eenigermate verduidelijkt.

ARTIKEL 1202, alinea 1. De redactie, voorkomende op blz. 24, gaf aanleiding tot de gevolgtrekking, dat de regter den schuldeischer zou kunnen veroordeelen om over te nemen, niettegenstaande deze zulks niet verlangde. De Minister, wiens bedoeling enkel was te bepalen, dat de regter, ook waar de schuldeischer overneming vraagt, verkoop kan gelasten, verduidelijkte het artikel in dien zin, met welke redactie de Commissie zich vereenigde.

Alinea 2. Ook deze alinea is de vrucht van gemeen overleg. De woorden »kennis te geven bij telegraphisch berigt, bij aangeteekenden brief of bij exploit" (zie boven blz. 24) zijn vervangen door: »Berigt per telegraaf of bij aangeteekenden brief geldt voor behoorlijke kennisgeving." Dat exploit eene behoorlijke kennisgeving is, behoeft de wet niet te zeggen. Wel dient zij te bepalen, dat telegraphische berigten en aangeteekende brieven voor behoorlijke kennisgeving gelden.

Artikel 2.

1. De wijziging van art. 85 Wetboek van Koophandel verklaarde de Minister zich bereid in dit ontwerp op te nemen. (Zie boven blz. 15.) Intusschen merkt de Commissie van Rapporteurs op, dat het wenschelijk is, dat de Kamer alvorens over dit wets-ontwerp te beraadslagen, eene beslissing neme over het wets-ontwerp, dat verandering brengt in de regten der commissaires en dat, naar zij vertrouwt, eerlang in staat van wijzen zal zijn. Is dit laatste ontwerp aangenomen, dan kan uit het ontwerp betrekkelijk het pandregt de wijziging van art. 85 Wetb. van Koophandel vervallen.

2. Wijziging van art. 315 Wetboek van Koophandel. Ofschoon de Minister van Justitie niet overtuigd was van de noodzakelijkheid dezer wijziging als gevolg der wijziging in de wettelijke bepalingen omtrent het pandregt, maakte hij toch bij nader inzien geen bezwaar op dit punt aan het verlangen der Commissie toe te geven.

Met genoegen constateert de Commissie van Rapporteurs aan het einde van het Verslag, dat het schriftelijk en mondeling overleg tusschen de Regering en haar tot vruchtbare uitkomsten geleid heeft. Zij meent de aanneming van het ontwerp, zoo als het thans luidt, aan de Kamer te mogen aanraden.

Wel blijft zij van meening, dat de beide laatste zinsneden van art. 1199 beter waren weggelaten, doch de beslissing over dit punt kan aan de openbare beraadslaging worden overgelaten, zonder dat het noodig is daarvan het onderwerp van eene wijziging te maken.

Vastgesteld 18 Maart 1874.

KAPPEYNE VAN DE COPPELLO.
C. VAN NISPEN TOT SEVENAER.
SMIDT.
BORRET.
GODEFROI.

[25. 5.]

NADER GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Wijziging in de wettelijke bepalingen omtrent het pandregt.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is wijziging te brengen in de wettelijke bepalingen omtrent het pandregt:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De artt. 1197—1202 van het Burgerlijk Wetboek worden vervangen door de volgende bepalingen:

Artikel 1197.

Pandovereenkomst wordt bewezen door alle middelen, die voor het bewijs der hoofdverbindtenis zijn toegelaten.

Artikel 1198.

Pandregt op lichamelijke roerende zaken en op inschulden aan toonder wordt gevestigd door het brengen van het pand onder de magt van den schuldeischer of van een derde omtrent wien partijen zijn overeengekomen.

Het is niet bestaanbaar op zaken, die in de magt van den schuldenaar of den pandgever worden gelaten of met den wil van den schuldeischer terugkeeren.

Het gaat te niet wanneer het pand uit de magt van den pandhouder geraakt.

Is het echter door dezen verloren of aan hem ontstolen, dan heeft hij het regt van terugvordering bij art. 2014, tweede lid, bedoeld, en wordt bij terugbekoming van het pand het pandregt geacht nooit verloren te zijn geweest.

De onbevoegdheid van den pandgever om over de zaak te beschikken, kan aan den schuldeischer, die haar in pand heeft genomen, niet worden tegengeworpen, onverminderd het regt tot terugvordering van hem, die de zaak verloren heeft, of aan wien zij is ontstolen.

Artikel 1198 bis.

Tot vestiging van pandregt op papier aan order wordt behalve het endossement de overgaaf van het papier gevorderd.

Artikel 1199.

Pandregt op onlichamelijke roerende zaken, met uitzondering van papier aan order of aan toonder, wordt gevestigd door kennisgeving der verpanding aan hem, tegen wien het in pand gegeven regt moet worden uitgeoefend. Door dezen kan van die kennisgeving en van de toestemming des pandgevers een schriftelijk bewijs worden gevorderd.

Dit pandregt magtigt den pandhouder, voor zoover niet anders is overeengekomen, om namens den pandgever en onder verantwoordelijkheid aan dezen, diens regten uit te oefenen, zonder het pand te mogen bezwaren of vervreemden anders dan in de gevallen bij de volgende artikelen voorzien.

Handelingen ten aanzien van het pand door den pandgever na de bedoelde kennisgeving gedaan, kunnen niet worden tegengeworpen aan den pandhouder, noch aan den

verkrijger van het pand, zoo dit in de gevallen bij de volgende artikelen voorzien, mogt zijn vervreemd.

Artikel 1200.

De schuldeischer mag, ingeval de schuldenaar of de pandgever niet aan zijne verplichtingen voldoet, zich het pand niet toeëigenen. Alle hiermede strijdende bedingen zijn nietig.

Artikel 1201.

Wanneer door partijen niet anders is overeengekomen, is de schuldeischer, ingeval de schuldenaar of de pandgever niet aan zijne verplichtingen voldoet, gerechtigd om na het verstrijken van den bepaalden termijn, of, indien geen vaste termijn is bepaald, na eene sommatie tot voldoening, het pand in het openbaar, naar plaatselijke gewoonten en op de gebruikelijke voorwaarden te doen verkoopen, ten einde uit de opbrengst het beloop der schuld met de renten en kosten te verhalen.

Bestaat het pand uit ter markt of ter beurze verhandelbare koopmansgoederen of effecten, dan kan de verkoop ook aldaar geschieden, mits door tusschenkomst van twee makelaars in het vak.

Artikel 1202.

In allen geval kan, wanneer de schuldenaar of de pandgever in gebreke is aan zijne verplichtingen te voldoen, de schuldeischer in regten vorderen, dat het pand tot verhaal der schuld met de renten en kosten zal worden verkocht op de wijze door den regter te bepalen, of wel de regter op des schuldeischers vordering toestaan, dat het pand aan dezen voor een bedrag bij het vonnis te bepalen, tot het beloop der schuld met de renten en kosten in betaling zal verblijven.

Van de vervreemding van het pand in de gevallen bij dit en het vorig artikel bedoeld, is de schuldeischer verplicht den pandgever uiterlijk den volgenden dag kennis te geven. Berigt per telegraaf of bij aangeteekenden brief geldt voor behoorlijke kennisgeving.

Artikel 2.

De artt. 85 en 315 van het Wetboek van Koophandel worden gewijzigd als volgt:

Uit art. 85 vervallen de woorden: *bij behoorlijke acte.*

In art. 315 wordt in plaats der woorden: „eene zekere dagteekening hebbende” gelezen: *houdende het beloop der schuld en der bedongen rente.*

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

